

SPENNENDE JOBB: Anna Lund Bjørnsen har jobbet i brannvesenet siden 2016. Det er mye som skjer på en vakt. I dag er det øvelse. Foto: Kristian Ridder-Nielsen

«DET ER LETT Å GLEMME SLITERYRKENE, SOM RENHOLDERE OG HELSEFAGARBEIDERE, MEN OGSÅ DETTE ER YRKESGRUPPER SOM HAR HØY BELASTNING. ORDNINGEN MED SÆRALDERSGRENSER ER VIKTIG FOR FLERE ENN OSS.»

ANNA LUND BJØRNSEN, brannkonstabel

→ **først betydning noen år fram i tid - for 1970-kullet for dem med 60 års særaldersgrense.**

- Overgangsreglene gjelder til og med 1969-kullet. Så framover er det viktig å tenke på følgende: Husk når du er født, og hva som er din situasjon. På sikt blir systemet annerledes enn det har vært.

- Fortsatt særaldersgrense

- Jeg ser på denne avtalen som en anerkjennelse av at det er behov for at noen yrkesgrupper fortsatt skal ha særaldersgrense, sier brannkonstabel Anna Lund Bjørnsen.

Hun jobber ved Sentrum Brannstasjon i Bjørvika i Oslo, og er leder av Fagforbundet Oslo Brannkorpsforening.

Med dagens pensjonsregler kan brannfolk gå av på særaldersgrense ved 57 år. Anna Lund Bjørnsen er født i 1988 og må dermed jobbe i fire og et halvt år lenger. Første mulighet til å slutte i jobben blir ved 61 år.

- Det er som forventet at vi må stå lenger i jobb når resten av befolkningen har vært gjennom levealdersjustering av pensjonene sine, sier hun.

Verst for de yngste

- Å finne en god løsning for dem med offentlig tjenestepensjon som har særaldersgrense, har neppe vært enkelt ettersom mange hensyn må veies opp mot hverandre, sier Alexandra Plahte, uavhengig pensjonsekspert i Formue Pensjonsrådgivning.

- En viktig felles målsetting må være

å få til en ordning som er bærekraftig både sosialt og økonomisk, sier hun.

For dem som går av med full særalderspensjon basert på dagens regler, er den største utfordringen nivået på den livsvarige alderspensjonen fra fylte 67 år - ikke pensjonsnivået i selve særaldersperioden fram til 67, påpeker Plahte.

Særlig gjelder dette dem som er født i 1963 eller senere.

- Slutte å jobbe

- Både alderspensjonen fra Nav og tjenestepensjonen fra 67 år levealdersjusteres. Og jo yngre man er, desto kraftigere slår levealdersjusteringen inn. Slutte de å jobbe, opptjener de heller ingen pensjonsrettigheter i selve særaldersperioden, sier hun.

De som er født før 1963, er fortsatt omfattet av den gamle brutto-ordningen - en ordning som delvis kompenserer for lavere folketrygd.

- **Bekymringen for lavere livsvarig alderspensjon har med andre ord særlig vært for dem som er født etter 1962, og som fratrer tidlig med særalderspensjon, sier Plahte.**

- Erfaringer viser at en del av dem som går av med særalderspensjon, begynner i ny jobb i det private. Andre ser seg derimot nødt til å slutte helt å jobbe.

Får livsvarig tillegg

Plahte mener det er positivt at partene nå er blitt enige om nye regler for årskullene født i 1963 eller senere.

- Avtalen synes å balansere hensynet til

begge grupper på en måte som synes bærekraftig både økonomisk og sosialt. Uten å kjenne detaljene i avtalen partene er enige om, synes endringene å bygge opp under arbeidslinja, samtidig som den gjør det mulig å gå av tidlig og likevel være sikret et greit livsvarig pensjonsnivå.

Dette skyldes innføringen av et livsvarig tillegg, kalt særalderspåslag.

- Særalderspåslaget skal være like stort for alle med samme særaldersgrenser. Nivået varierer imidlertid med hvilken særaldersgrense man har, sier hun.

Vilkår som må oppfylles

Flere vilkår må oppfylles for å være berettiget til det fulle livsvarige tillegget/påslaget.

- For å få fullt særalderspåslag må man ha minst 30 års samlet opptjening i stilling med særaldersgrense. Har man lavere gjennomsnittlig stillingsandel enn 100 prosent, avkortes påslaget etter gjennomsnittlig stillingsstørrelse.

Det er også et vilkår at man har stått i stilling med særaldersgrense i minst 10 av de siste 15 årene før man når særaldersgrensa.

- **Fyller man ikke sistnevnte vilkår, kan man kompensere med å fortsette i stillingen. Jobber man ved siden av, avkortes særalderspåslaget etter egne regler.**

Også særaldersgrensene skal levealdersjusteres.

Med innføring av levealdersjustering av alderspensjonen fra Nav ble det også innført levealdersjustering av den of-

fentlige tjenestepensjonen.

- Dagens særalderspensjon levealdersjusteres ikke og særaldersgrensene er per i dag faste. Dette endres når særaldersgrensene også skal levealdersjusteres. For eksempel vil 1973-kullet som har 65 års aldersgrense i dag, måtte belage seg på å jobbe til 66 år for å unngå lavere pensjon, sier Plahte.

Ny AFP innføres

Fra 2025 innføres ny AFP for alle offentlig ansatte.

Denne erstatter den gamle AFP-ordningen som er en tidligpensjon fram til 67 år. Ansatte som ikke får rett på ny AFP, vil i stedet få betinget tjenestepensjon. Betinget tjenestepensjon opptjenes fra 2020 med en sats på 3 prosent, noe lavere enn AFP-satsen.

De som har særaldersgrense 65 år i dag, vil få full livsvarig AFP dersom de tilfredsstiller kvalifikasjonskravene.

Har du særaldersgrense 60 eller 63 år og tar ut tidligpensjon på 66 prosent før overgang til alderspensjon, får du i utgangspunktet betinget tjenestepensjon istedenfor ny AFP.

- Du kan få ny AFP hvis du står i jobb til tidligst mulige uttak i folketrygden (62 år i dag), og ikke tar ut tidligpensjon, sier Erik Orskog.

- Fortsatt mange spørsmål

Mye er uklart med de nye særaldersreglene, mener Birger Myhr, daglig leder i Pensjonseksperten.

For selv om nye regler beskriver hvor-